

VABARIIGI VALITSUS
MÄÄRUS

Inimkaubandusevastase võitluse, riikliku suunamismehhanismi ja koordineerimise kord

Määrus kehtestatakse ohvriabiseaduse § 24 lõike 9 alusel.

**1. peatükk
Üldsätted**

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse:

- 1) inimkaubanduse ohvrite riiklik suunamismehhanism (riiklik suunamismehhanism);
- 2) inimkaubanduse ohvrite piiriülese suunamise kontaktasutus (piiriülese suunamise kontaktasutus) ja tema ülesanded;
- 3) inimkaubandusevastase võitluse riiklik koordinaator (riiklik koordinaator) ja tema ülesanded;
- 4) inimkaubanduse ennetuse ja koolituse põhimõtted.

**2. peatükk
Riiklik suunamismehhanism**

§ 2. Riikliku suunamismehhanismi mõiste ja eesmärk

- (1) Riiklik suunamismehhanism on koostööraamistik, mille kaudu riik täidab oma kohustust kaitsta ja edendada inimkaubanduse ohvrite inimõigusi.
- (2) Riikliku suunamismehhanismi tegevuse eesmärk on tagada inimkaubanduse ohvrite inimõiguste kaitse, tagada inimkaubanduse varajane tuvastamine, ohvrite abistamine ning pakkuda neile tõhusat tuge, suunates nad vajalike teenusteni.

§ 3. Riikliku suunamismehhanismi struktuur, töövorm ja juhtimine

- (1) Riiklik suunamismehhanism sisaldab inimkaubanduse vastase võitluse riikliku koordineerimise põhimõtteid ning korraldab inimkaubanduse ohvrite tuvastamise ja neile abi pakkumise seotud riigiasutuste, kohaliku omavalitsuse asutuste, eraettevõtete ja mittetulundusühingute kaudu, kes oma tegevuse raames puutuvad kokku inimkaubanduse ohvrite või toimepanijatega või kes tegelevad inimkaubanduse ennetuse või koolitusega.
- (2) Riikliku suunamismehhanismi peamine töövorm on inimkaubanduse võrgustikku koondav ümarlaud. Vajadusel viiakse läbi juhtumipõhiseid arutelusid, simulatsiooniõppusi ning moodustatakse ajutisi töörühmi, osaletakse projektides või muus koostöövormis.
- (3) Riiklikku suunamismehhanismi juhib riiklik koordinaator.

§ 4. Riikliku suunamismehhanismi tegevus ja koostööraamistik

- (1) Riikliku suunamismehhanismi tegevuse tulemusel korraldatakse inimkaubanduse ohvrite varajase tuvastamise ja abistamise teekond.
- (2) Riiklik suunamismehhanism sätestab ohvrite tuvastamise indikaatorid ja määratleb miinimumstandardid suunamismehhanismi rakendatavatele asutustele, et tagada ohvrite õigeaegne ja vajaduspõhine kaitse.
- (3) Riiklik suunamismehhanism määrab asutuste vahelise koostöö tegemise reeglistiku inimkaubanduse ohvrite tuvastamise ja abistamise protsessis.

(4) Riiklik suunamismehhanism seab ohvritega tegelemisele ajalise raami ning määrab ohvrite tuvastamise ja abistamisega tegelevatele ametkondadele selge rolli ja vastutuse, koostöötoimingute järjestuse ja suhtluse korra.

(5) Riikliku suunamismehhanismi rakendamise kaudu valmivad või kinnitatakse soovitud poliitikakujundajatele, õigusaktid, arengukavad, juhised ja muud asjakohased dokumendid.

§ 5. Riikliku suunamismehhanismi tegevus ohvrite kaitsmisel

(1) Ohvritega puutuvad kokku: Politsei- ja Piirivalveamet, Sotsiaalkindlustusamet, Tööinspektsioon, prokuratuur, kohaliku omavalitsuse asutused, välisesindused ja kodanikuühiskonna esindajad.

(2) Täpsed nõuded inimkaubanduse ohvritega töötamiseks, reeglid ohvrite varajaseks tuvastamiseks, nende suunamiseks vajalike teenusteni ja neile toe ning abi pakkumiseks tulenevad seadustest, valdkonna eest vastutavate ministrite määrustest või asjaomaste asutuste juhtide käskkirjadest.

2. peatükk

Piiriülese suunamise kontaktasutus

§ 6. Piiriülese suunamise kontaktasutus

Piiriülese suunamise kontaktasutus on Sotsiaalkindlustusamet.

§ 7. Piiriülese suunamise kontaktasutuse ülesanded

Sotsiaalkindlustusamet teeb koostööd teiste riikide piiriülese suunamise kontaktasutustega, riigiasutustega, rahvusvaheliste organisatsioonidega, ohvreid abistavate organisatsioonidega, sh varjupaigaasutustega ja koordineerib abi, toetuse ja kaitse pakkumist inimkaubanduse ohvritele, kes vajavad rahvusvahelist kaitset või soovivad sellist kaitset taotleda.

3. peatükk

Riiklik koordinaator

§ 8. Riiklik koordinaator

Riiklik koordinaator on Justiits- ja Digiministeeriumi kriminaalpoliitika osakonna, kriminaalkoostöö ja õigusloome talituse nõunik.

§ 9. Riikliku koordinaatori ülesanded

Riiklik koordinaator täidab järgmisi ülesandeid:

- 1) juhib riikliku suunamismehhanismi võrgustikku ja inimkaubanduse riiklikku ümarlauda;
- 2) teeb koostööd nii siseriiklike kui rahvusvaheliste asutustega ning mittetulundussektoriga;
- 3) jälgib inimkaubanduse trende, suunab poliitikakujundust, mõõdab inimkaubandusevastaste meetmete tulemuslikkust ning teeb valdkondlikke parandusettepanekuid;
- 4) kogub ja analüüsib statistikat, koostab ja esitab inimkaubandusega seotud aruandeid;
- 5) juhib inimkaubandusevastase võitluse tegevuskava koostamist ja koordineerib selle elluviimist;
- 6) osaleb inimkaubandusevastase võitlusega seotud projektides;
- 7) koordineerib inimkaubanduse koolitustegevust;
- 8) koordineerib inimkaubandusevastase võitlusega seotud ennetustegevust;
- 9) ja täidab teisi inimkaubandusevastase võitlusega seotud ülesandeid.

4. peatükk

Inimkaubandusevastane ennetus ja koolitus

§ 10. Inimkaubandusevastane ennetus ja koolitus

(1) Arvestades ärakasutamise erinevaid vorme ja inimkaubanduse trendide muutust, tuleb tegeleda ennetusega spetsialistide ja laiema elanikkonna hulgas, seda teadlikkuse ja pädevuse tõstmise, hoiakute kujundamise kaudu. Eraldi tähelepanu tuleb ennetuses pöörata inimkaubanduse nõudluse vähendamisele.

(2) Inimkaubanduse teemaliste koolituste eesmärk on ennetada ning tõkestada inimkaubandust, hoida ära uuesti ohvriks langemist, samuti ohvreid tuvastada, abistada, toetada ja kaitsta.

(3) Inimkaubanduse koolitusi pakutakse ennekõike ohvritega kokkupuutuvate asutuste töötajatele, sealhulgas menetlejatele ja teistele õiguskaitseasutuste töötajatele, abi- ja tugiteenuste osutajatele, tööinspektoritele, ohvriabitöötajatele, sotsiaalteenuste osutajatele, tervishoiutöötajatele ja teistele valdkonnas tegutsevatele organisatsioonidele ja kodanikuühendustele.

Kristen Michal
peaminister

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Keit Kasemets
riigisekretär